

[Rosing.]

på grund af mangel på beskæftigelse og har alt for ringe muligheder for at få arbejde i byerne. Børnene fryser og sulter mange gange, når faderen ikke kan få arbejde og skaffe penge til mad og opvarmning af stuen, og der findes foreløbig ikke arbejdsløsheds-kasser, man kan få hjælp fra i sådanne tilfælde. Men ved denne lovs vedtagelse er der nu åbnet en mulighed for at få stabilt arbejde på fiskeindustri anlæggene. Tillige er der nu mulighed for at koncentrere befolkningen på en naturlig måde på de steder, hvor industri anlæggene kommer til at ligge.

I denne forbindelse er det også værd at nævne, at landsrådet under et ekstraordinært møde i marts måned i år har taget et meget vigtigt skridt, hvorved grønlænderne viste samarbejdsvilje med andre fiskere, f. eks. færingerne. Jeg vil ikke her opremse indrømmelserne i detaljer, men blot nævne, at denne landsrådsbeslutning er helt på linje med planerne om fiskeindustri anlæggene. Isolationens bånd er derved sprængt; vi må etablere en kontakt og et samarbejde med det folk, der har drevet fiskeri, længe før vi startede, og som har mange erfaringer, til en fælles indsats i dette foretagende. Navnlig vil jeg understrege praktisk indøvelse af de nyere fiskemetoder og rumsø-fiskeri, som vi endnu ikke er fortrolige med. Dette åbner store perspektiver for fremtidens storfiskeri, som grønlandske fiskere i samarbejde med færingerne og danske fiskere kunne have begyndt på tidligere, hvis der havde været den basis, som nu foreligger.

Det er imidlertid ikke nok at lære blot de praktiske ting, der vedrører fiskeriet deroppe, thi praktisk sans har grønlænderne fra fødslen; men det, vi især mangler, er teoretisk uddannelse på dette område som på alle de andre, i denne forbindelse ikke mindst sømands- og handelskundskab. Denne opgave i forbindelse med industriplanerne er en af de første ting, der trænger til at blive lagt i faste rammer, ligesom der trænges til egnede lokaler, indkvarteringsmuligheder og lærerkræfter i selve Grønland.

Som bekendt er der ingen sømandsskole i Grønland, til trods for at fiskeriet er hovederhvervet. Det elementære navigationskursus, som forsøgsvis for 2 år siden er afholdt for Holsteinsborgs fiskere og

fangere ved en opvakt grønlandsk fartøjsførers initiativ, viste ikke alene en stor tilslutning, men også et stort behov for sådanne kundskaber. Det sømandskursus, man agter at etablere i vinteren 1959-60 i Godthåb, og som er fuldstændig afhængigt af forhåndenværende indkvarteringsmuligheder og lærerkræfter, må i nær fremtid have sine egne skole- og indkvarteringslokaler, ganske uafhængigt af de andre institutioner.

Endelig vil jeg give udtryk for nødvendigheden af, at forsøget med den løse handelsskoleuddannelse i vinteraftensskolerne på de enkelte steder bliver udbygget som en virkelig handelsskole. Dette er efter min mening et nødvendigt led i overgangstiden, hvor små handelsvirksomheder startes og drives også blandt grønlænderne; hvis denne start skal føre til en bedre fremtid, skal der en handelsuddannelse til. For tiden er der også stor mangel på dygtige og veluddannede udstedsbestyrere og handelsmedhjælpere, for det første fordi man i snart mange år har svigtet denne del af uddannelsen, og for det andet fordi kravene om ledelsen af sådan en handelsstation er for store i relation til den lille og løse uddannelse til denne post. Her må der gøres noget. I det hele taget bør arbejdet i lærlingeudvalget fremskyndes, et arbejde, som vi med spænding har ventet flere år på at se resultaterne af; tiden er nemlig inde til at fastlægge alle uddannelsesformer, således at de store årgange af ungdommen kan få mulighed for at komme i lære i rette tid.

Hans Schmidt: Jeg har tidligere ved de storpolitiske debatter fremført nogle problemer, som krigsfølgelovene har medført. De er velkendte, og jeg skal i dag afstå fra at opsummere dem, fordi jeg har den tro, at vi nærmer os en afslutning. Jeg vil dog gerne give en begrundelse for denne tro ved at fremføre nogle principielle betragtninger, som jeg mener kan være til gavn for forståelsen af situationen i dag. Disse betragtninger fremføres bedst i forbindelse med en kort fremstilling af de bestræbelser, som allerede er udfoldet, og de skulle gerne ses og optages som et tilløb til de bestræbelser, der ligger forude.

I de år, der er forløbet siden min ind-